

Remiss av förslag till föreskrifter om statsbidrag till huvudmän som inrättar karriärsteg för lärare

Skolverket översänder härmed förslag till föreskrift i Skolverkets författningssamling (SKOLFS). Denna föreskrift avser reglering gällande vilka uppgifter som ska samlas in vid rekvisitioner enligt föreskriften. Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen.

Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda senast den **15 maj 2020**.

Skicka gärna svar med era synpunkter som e-post till statsbidrag.karriartjanster@skolverket.se

Eventuella frågor hänvisas till undertecknad som nås på telefon 08-52 73 37 71.

På Skolverkets vägnar

Tiina Ekblom
Handläggare för karriärtjänster

Bilagor

- Bilaga 1. Sändlista
- Bilaga 2. Konsekvensutredning
- Bilaga 3. Förslag till föreskrifter

Bilaga 1. Sändlista

1. Skolinspektionen
 2. Statskontoret
 3. Regelrådet
 4. Friskolornas riksförbund
 5. Sveriges kommuner och landsting
 6. Lärarförbundet
 7. Lärarnas riksförbund
 8. Stockholms kommun
 9. Göteborgs kommun
 10. Malmö kommun
 11. Norrköpings kommun
 12. Jämtlands gymnasieförbund
 13. Tanums kommun
 14. Ronneby kommun
 15. Thorengruppen AB
 16. Fridaskolorna AB
 17. Stiftelsen för kristna skolor
-

Bilaga 2. Konsekvensutredning

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Regeringen har beslutat om ett nytt samlat statsbidrag för karriärsteg för lärare från och med hösten 2020, nämligen statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare. Statsbidraget regleras av förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare. Den nya förordningen trädde i kraft den 1 februari 2020 och ersätter till viss del följande förordningar.

- Förordningen (2013:70) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare
- Förordningen (2014:145) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i förskoleklasser och grundskolor i utanförskapsområden
- Förordningen (2016:329) om statsbidrag till skolhuvudmän för insatser inom ramen för samverkan för bästa skola och för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända

Genom det nya statsbidraget ges huvudmännen möjlighet att utse särskilt yrkesskickliga lärare till förstelärare och lektorer. Bidraget syftar till att stärka kompetensförsörjningen inom skolan genom att öka läraryrkets attraktivitet genom bättre villkor samt utvecklings- och karriärmöjligheter. I det nya bidraget ingår, utöver innehåll som tidigare fanns i de upphävda statsbidragsförordningarna ovan, även en socioekonomiskt viktad del som riktas till skolor med särskilt svåra förutsättningar.

Mot bakgrund av att ovanstående förordningar upphävs avser Skolverket att upphäva myndigheternas föreskrifter, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:147) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2014:145) om extra statsbidrag till huvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i förskoleklasser och grundskolor i utanförskapsområden. I stället föreslår Skolverket nya föreskrifter om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare, i enlighet med den nya förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare.

Enligt förordningen om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare får statsbidrag efter rekvisition lämnas till den som är huvudman för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, och särskild utbildning för vuxna. Statsbidrag betalas ut av Skolverket efter rekvisition två gånger per bidragsår. Vid rekvisitionen ska huvudmannen ange vilka lärare de har rekviderat statsbidrag för. För

att statsbidrag ska lämnas för en lärare ska villkoren i 3–12 §§ i förordningen vara uppfyllda.¹

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad Skolverket vill uppnå

Som beskrivits ovan föreslår Skolverket att det tas fram föreskrifter i enlighet med förordningen om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare. Skolverket ser ett behov av att det nya statsbidraget hanteras på liknande sätt som de tidigare statsbidragen om karriärtjänster. Behovet av sådana föreskrifter grundar sig framförallt på samordning och kontinuitet med tidigare statsbidrag gällande karriärsteg för lärare m.fl. Skolverket anser därför att de föreskrifter som föreslås upphävas, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:147) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2014:51) om extra statsbidrag till huvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i förskoleklasser och grundskolor i utanförskapsområden, till viss del behöver ersättas med föreskrifter framtagna utifrån det nya statsbidraget till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare.

Skolverket bedömer att det är angeläget att föreskrifter om verkställigheten av det nya statsbidraget stämmer överens med verkställigheten i de tidigare statsbidragen, då det i mångt och mycket avser motsvarande insatser. Det handlar till exempel om tidpunkten då rekvisitioner ska vara Skolverket tillhanda samt definitionerna av vissa begrepp. Begreppen ”uppgifter som hör till undervisningen” och ”huvudsakligen” definieras i dag i 10 § i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:147) där det framgår att med huvudsakligen avses minst 50 procent av lärarens arbetstid och att med uppgifter som hör till undervisningen avses att läraren ensam eller med kollegor planerar och följer upp undervisningen, bedömer, betygsätter eller dokumenterar elevers kunskapsutveckling, och återkopplar elevers utveckling till elever eller vårdnadshavare. Skolverket föreslår att motsvarande definitioner framgår av de nya föreskrifterna.

Utöver det som är angivet i de tidigare föreskrifterna föreslår Skolverket att det förtydligas vilket belopp huvudmännen kan rekquirera vid varje rekvisitionsperiod. Enligt förordningen om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare ska Skolverket inför varje bidragsår fastställa en bidragsram för varje huvudman. Huvudmannen kan sedan rekquirera medel vid två tillfällen under varje bidragsår. För att undvika att huvudmän som rekquirerar mindre än halva bidragsramen vid det första rekvisitionstillfället istället väljer att rekquirera det som återstår (dvs. mer än hälften av den egna bidragsramen) under våren föreslår Skolverket att föreskrifterna stadgar att maximalt halva bidragsramen får rekquireras vid varje rekvisitionstillfälle. Konsekvensen av en utebliven reglering kan annars bli att Skolverket inte har tillräckligt med medel att

¹ För närmare information om villkoren se förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20191288-om-statsbidrag-till_sfs-2019-1288

betala ut statsbidrag hösten därpå, beroende på att anslagssparande inte är möjligt och att överblivna medel från bidragsårets första hälft återgår till staten när budgetåret tar slut.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Rekvisition får endast lämnas via det digitala system för ansökningar och rekvisitioner som tillhandahålls av Skolverket.

Ett alternativ till att inte använda Skolverkets e-tjänst för statsbidrag är att använda Excelblanketter och en Exceldatabas. En sådan lösning skulle innebära att antalet felaktigheter bland de inrapporterade uppgifterna ökar, vilket medför ett merarbete både för huvudmännen och för Skolverket och därigenom förlänger handläggningstiden. Ett sådant system är även betydligt mer sårbart och svårarbetat än att rekvisitionen lämnas via e-tjänsten för statsbidrag. Rättssäkerheten för huvudmännen bedöms också förstärkas genom en hantering via det digitala system för ansökningar och rekvisitioner som tillhandahålls av Skolverket.

Ett alternativ skulle vara att göra användandet av rekvisition via e-tjänsten frivilligt. Skolverkets erfarenheter visar dock att det blir det otydligt för huvudmännen hur rekvisitionen ska göras, vilket fått till följd att huvudmän som rekviderar via Excelblankett ibland skickar in dubbla rekvisitioner. Dessa rekvisitioner kan skilja sig åt och det blir otydligt för huvudmännen och Skolverket om vilken rekvisition som gäller.

Sista datum för rekvisitioner

Skolverket anser att det är nödvändigt att föreskriva om ett sista datum för rekvisitioner. Konsekvenserna av att inte reglera rekvisitionsdatumen blir minskad tydlighet kring utbetalningsdatum av bidraget och risk för sena utbetalningar. Sena utbetalningar påverkar särskilt små huvudmän som förlitar sig på punktlighet för att få likviditet i verksamheten.

Rekvisition av halva bidragsramen

Skolverket anser att det är nödvändigt att föreskriva om att en huvudman vid varje rekvisitionstillfälle får rekvidera maximalt 50 procent av sin bidragsram. Om denna reglering inte skulle komma till stånd kan det få till följd att intentionen med statsbidraget inte kan uppfyllas.

Definition av ”huvudsakligen” och ”uppgifter som hör till undervisning”

Skolverket har sedan 2013 i föreskrifter definierat att huvudsakligen i sammanhanget för en förstelärares arbetsuppgifter avses minst 50 procent av arbetstiden och att med uppgifter som hör till undervisning avses att läraren ensam eller med kollegor planerar och följer upp undervisningen, bedömer, betygsätter eller dokumenterar elevers kunskapsutveckling, och återkopplar elevers utveckling till elever eller vårdnadshavare. Om dessa definitioner skulle ändras skulle det kräva att huvudmännen ändrar arbetsbeskrivningen för tusentals förstelärare, vilket kan få stora konsekvenser för berörda lärare och huvudmän. Skolverket anser därför att definitionerna fortsatt bör gälla, även om det regleras i nya föreskrifter.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Enligt 1 § förordning (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare får statsbidrag lämnas till den som inrättar karriärsteg som förstelärare eller lektor för särskilt yrkesskickliga lärare i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning, och särskild utbildning för vuxna. Regleringen bedöms beröra samtliga huvudmän som avser att ta del av statsbidraget. Skolverkets bedömning är att det framöver kommer att vara cirka 1 100 huvudmän som årligen tilldelas en bidragsram och då bli direkt påverkade av regleringen.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Enligt 25 § förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare får Skolverket meddela föreskrifter om verkställigheten av förordningen.

5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Statsbidraget till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare är konstruerat så att huvudmännen betalar ut löneökningen till lärarna i förskott och sedan rekviderar bidrag från staten i efterhand. När Skolverket reglerar sista datum för rekvisition så innebär det att huvudmännen får precisare och punktligare utbetalningar vilket minskar tiden som huvudmännen måste vänta på att få tillbaka pengar från staten, vilket bör leda till minskade kostnader för huvudmännen. Föreskrifterna bör även leda till kostnadsbesparingar för huvudmännen till följd av att de behöver lägga mindre tid på att söka information om ställningstaganden eller på att själv göra en tolkning av förordningen. Skolverkets bedömning är att de föreslagna föreskrifterna inte medför några kostnader.

Skolverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte medför några särskilda konsekvenser när det gäller MR-perspektiven barnets bästa, funktionshinder, jämställdhet och nationella minoriteter.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverkets bedömning är att föreskrifterna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Skolverket önskar tillämpa föreslagna föreskrifter i samband med den första rekvisitionen för bidragsomgången 2020/21. Rekvisitionen öppnar den 1 september 2020. Skolverket föreslår därför att de föreslagna föreskrifterna träder i kraft den 1

augusti 2020. Detta innebär att det kommer att finnas en viss tid för huvudmännen att förbereda sig inför kommande rekvisitionstillfälle.

Skolverket avser att informera om föreskrifterna på myndighetens webbplats i anslutning till övrig information om det aktuella statsbidraget:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statsbidrag/statsbidrag-for-karriartjanster-2020-21>

B Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

D Samråd

Något samråd med andra myndigheter har inte bedömts som nödvändigt i framtagandet av dessa ändrade föreskrifter.

E Kontaktperson

Tiina Ekblom, handläggare: statsbidrag.karriartjanster@skolverket.se

Bilaga 3. Förslag till föreskrifter

Skolverkets föreskrifter om statsbidrag om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare;

beslutade den XX.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 25 § förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare.

Inledning

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om rekvisition enligt förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare. Föreskrifterna innehåller även definition av begrepp i förordningen.

Rekvisition

2 § Rekvisition av statsbidrag från skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare ska ges in på det sätt som anges i 3 §.

3 § Rekvisition får endast lämnas via det digitala system för ansökningar och rekvisitioner som tillhandahålls av Skolverket. Om särskilda skäl föreligger vid ett rekvisitionstillfälle kan Skolverket besluta om att en huvudman får rekvirera på annat sätt.

4 § Enligt 20 § förordningen (2019:1288) om statsbidrag för skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare betalas statsbidrag ut av Skolverket efter rekvisition två gånger per bidragsår.

Rekvisitionerna ska ha kommit in till Skolverket senast den 15 oktober respektive den 1 maj det bidragsår rekvisitionen avser.

5 § En huvudman får vid varje rekvisitionstillfälle maximalt rekvirera 50 procent av sin bidragsram som fastställts av Skolverket enligt 15–18 §§ förordningen (2019:1288) om statsbidrag för höjda löner till lärare och vissa andra personalkategorier

Definition

6 § Ett villkor för statsbidrag är enligt 4 § förordningen (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare att lärarens arbetsuppgifter huvudsakligen består av undervisning och uppgifter som hör till undervisningen.

Med huvudsakligen avses minst 50 procent av lärarens arbetstid.

Med uppgifter som hör till undervisningen avses att läraren

- ensam eller med kollegor planerar och följer upp undervisningen,
- bedömer, betygsätter eller dokumenterar elevers kunskapsutveckling, och
- återkopplar elevers utveckling till elever eller vårdnadshavare.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 augusti 2020.

2. Genom dessa föreskrifter upphävs Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:147) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2014:145) om extra statsbidrag till huvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i förskoleklasser och grundskolor i utanförskapsområden.

3. De upphävda föreskrifterna gäller dock fortfarande för statsbidrag som har beviljats enligt den upphävda förordningen (2013:70) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare eller den upphävda förordningen (2014:145) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare i förskoleklasser och grundskolor i utanförskapsområden.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande